

Politikai szélcsend

A politikai pártok mostanság egymásután szólalnak fel a revízió ellen. -- Vajdát békében hagyják, csupán Maniu visszatérését akarják mindenáron lehetetlenné tenni

Az uralkodó államfőkkel találkozik

Bukarest, máj. 13.

A liberális párt fővárosi központi végrehajtó bizottsága szombaton délelőtt Bukarestben ülést tartott Duca elnökletével. Előbb a pénzügyi helyzettel foglalkozott, majd a jobboldali anarchisztikus jelenségekről beszélt.

Nem tűrhetjük, hogy anarchista mozgalmakat szítsanak Romániában, akár Sztalin Moszkvájából, akár Hitler Berlinjéből. A kormánynak tehát azzal kell törődnie, hogy a gazdasági helyzeten javítson és ezzel elvegye a talaját a szélsőséges mozgalmaknak.

Ezután Maniu távozásáról beszélt, a kormányt támadta, majd a revízióra tért át.

Legyenek bár a román pártok között bármilyen politikai differenciák — mondom — ezt hallják meg urbi et orbi, minden román egységes falat alkot országát határa körül, ha arról volna szó, hogy ennek az országnak az egységét veszélyeztessék.

Nyolcszázézer román hősi halála és kiontott vére pecsételte meg ezeket a határokat, amelyek nem egy imperialista állam terjeszkedési és hatalmi vágyának következményei, hanem a románok lakta területek egységesítésének eredménye.

Az ellenzék egységes taktikája: „Maniut támadni”

A „Dimineata” megállapítja, hogy csaknem az összes ellenzéki pártok hallgatólagoosan megegyeztek abban, hogy őszig nem okoznak nehézségeket a Vaida-kormánynak, hanem Maniu személyét fogják támadni.

Hogy ez így van, annak bizonyítására a „Dimineata” felhossa a következőket: Avarescu tzzal fenyegetőzött, hogy összehívja a párt végrehajtó-bizottságát és támadni fogja a kormányt. Ez az összehívás azonban elmarad és Avarescu marsall külföldre utazik, de ezt megelőzően a királynál volt kihallgatáson.

Goga a ploestii gyűlésen nem annyira a kormányt, mint Maniu személyét támadta, végül Duca is — amint feljebb közöljük — a szombati ülésen hangsúlyozta, hogy ha a revízióról van szó, a pártok között nincs különbség.

A „Dimineata” mindezekből azt a következtetést vonja le, hogy a Vaida-kormánynak a nyáron nincs mit tartania az ellenzék-től, de a gazdasági események és szociális mozgalmak éppen elég nehézséget támasztanak még a Vaida-kormány hátralévő uralkodása alatt.

Meghosszabbították Stefanescu Amza szabadságát

A Skoda-ügy miatt szabadságolt Stefanescu Amza tábornok szabadsága tegnap járt volna le. A hadügyminiszter a szabadságot egy hónappal meghosszabbította.

Megjelent Lugoseanu római követté való kinevezése

A hivatalos lap mai száma közli Lugoseanu eddigi ipar és kereskedelemügyi miniszter római követté történt kinevezését. A kinevezés hatálya július elsejére szót.

Más államfőkkel találkozik az uralkodó

Bukarest, máj. 13.

A „Lupta” értesülése szerint Károly király belgrádi utazását elhalasztotta, mert előbb más államfőkkel kíván találkozni. Ezzel szemben az „Universul” arról értesül május 23-án Csernovicba utazik, ahol két napig tartózkodik és onnan egyenesen Belgrádba utazik május 25-én.

Innsbruck polgármestere és a Hitler-bábu

Elbocsátotta az összes tüzoltókat, mert nem akarták eltávolítani a bábút

Innsbruck, máj. 13.

A múlt szombati tüntetések folytán a szocialdemokrata tüntetők egy nemzeti szocialista egyenruhát viselő szalmabábút húztak fel egy póznára.

Innsbruck polgármestere elrendelte

hogy a tüzoltóság távolítsa el a szalmabábút. A tüzoltók azonban megtagadták az engedelmességet. A polgármester erre az összes hivatásos tüzoltókat elbocsátotta a szolgálatból. Az önkéntes tüzoltók szolidaritást vállaltak hivatásos kollégáikkal.

— Magyarországgal készséggel köt a kisantant gazdasági egyezményt

— mondta Titulescu. -- A külügyminiszter Budapestre is elmegy -- ha ideje engedi

Temesvár, máj. 13.

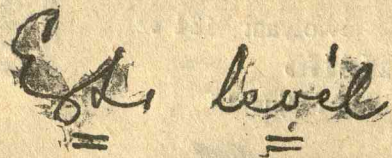
Titulescu külügyminiszter tegnap utazott el Genf-be, ahol a leszerelési konferencián fog résztvenni. Karánsebesen érdekes nyilatkozatot tett a „Pesti Napló” tudósítójának. Titulescu szerint a kisantant-államok gazdasági politikája sohasem irányult más állam ellen, különösképpen soha sem fog Magyarországgal szembe fordulni. Hiszen a gazdasági élet az a terület, amelyen ma elsősorban jöhet létre közeledés. Gazdasági területen a határok mielőbbi megszüntetése volna szükséges.

Románia lenne a legholdogabb, ha a

szabadkereskedelem ismét helyre állana és Magyarországgal a legszorosabb gazdasági együttműködést lehetne biztosítani.

Titulescu befejezésül kijelentette, hogy ha ideje megengedi, ellátogat Budapestre, ahol tárgyalásokat fog kezdeni a román-magyar gazdasági közeledés kimélyítésének az érdekében.

— Károly király Aradmegyében vadászaton vesz részt. Bukarestből jelentik: A király tegnap Aradmegyébe utazott udvari vadászatra. Az uralkodó Tilea alminiszter kísérete mellett ment a vadászatra. Károly király hétfőn tér vissza Bukarestbe.

Az ember elkopik

Egy kedves öreg barátom mondogatta nekem mindig:

— Az ember éppen úgy elkopik, mint a vas. Mint — teszem azt, — lovon a patkó. Elgyengül, megkopik és elpusztul. Vége.

Mit tudtam én azt annak idején, hogy mit is jelentenek ezek a szavak. Erős voltam, fiatal. A világban nem láttam olyan akadályt, amellyel meg ne tudtam volna birkózni. Nem ismertem a lehetetlent. Birtam mindent, amit a föld birt.

Hejh! De az évek multak. A háboru után egyszer csak azt veszi az ember észre, hogy a válla is fáj, néha belenyilallik a tüdejébe, hébe-hóba a térde recseg, megérzi az időjárást az ember. Időnként a tükör se azt mutatja vissza, aki volt az ember. A régi dushaju legény helyett őszes ember néz rád vissza. Aztán deresedsz. Kopaszodsz. A szemed sem olyan fényes, mint azelőtt.

— Öreg legény vagy pajtás — szól ilyenkor oda az ember annak, aki a tükörből visszanéz.

És a tükörképed „igent” bólint hozzá.

Kopunk, kopunk. S egyszer csak végleg elkopunk. S azzá leszünk, ami én most vagyok.

★

Körülbelül ezeket mondta nekem tegnap egy ismerősöm, akivel hosszú ideje, hogy nem találkoztam.

Végignéztam az ismerősömet. Mi lett a hajdani deli legényből? Ha nem is roncs, de nem sok hiba. Töpörödött, ütött-vert ember.

Kiolvashatta a szememből, amit gondoltam, mert így szólt:

— Ne sajnálj! Így jár minden ember. Ki előbb, ki később. Én tulontul hamar kopcam el.

Elnéztem. Nem akartam, hogy a szememből több sajnálatot, több veleérzést olvasson ki. Én se szeretem, ha engem sajnálnak.

Egy pár pillanatig csendben ültünk a Körös partján. Aztán megint megszólalt:

— Amióta nem láttuk egymást, egészen más irányba tolódott az életem szekér-rudja. Mérnöknek készültem. Az is voltam, de aztán a háboru mindent elrontott. Ma már építkezés nincs. S ha van is, — ki dolgoztat velem, a kisebbségi építéssel?

Nem haborgattam. Egy kis idő múlva folytatta:

— Aztán ügynök lettem. Nem hivatalosan. Csak amugy félig. Megbízásokat teljesítettem, telkeket vettem és adtam el. Amit ma kerestem, nem volt elég arra, hogy régi adósságaim rendezsem. Sok telket nem vettem. Házat se igen s lassan-lassan azt vettem észre, hogy ezt a butoromat is eladom, a másikat is. Mert kellett. Mert a családoknak kellett.

Ránéztem. Mintha a szeme egy kissé opálos lett volna. Talán egy könny is megcsillant a szemében. Aztán tovább mondta:

— Lemondtam minden kultúráról. Könyvet nem tudtam venni. Nem volt miből. Színházra sem tellett. Ruhát nem csináltathattam. Kezdtém lemondani a reggeliről. S mindemellett látnom kellett hogy a gyermekeim is kopnak. Fiatalon. S ez volt a borzasztó. Fiatalon elkopni. Elkopni még mielőtt lett volna valami a fiamból, a lányomtól.

Felsóhajt. Mélyen, fájdalmas sóhajtással.

— Kevesebb már a hitem — folytatta — mint azelőtt. Maholnap ott tartok, hogy nem marad semmi. Elkoptam és — vége mindennek.

★

Hogy elváltunk, azt sem tudtam melyikünket sajnáljam őt-e, aki már elkopott, vagy magamat, akire előbb-utóbb ez a sors vár.

Kisiklott a földalatti: két halott, 16 sebesült

Borzalmas szerencsétlenség Berlinben

Berlin, máj. 13.

Borzalmas szerencsétlenség történt Berlinben. Az egyik földalatti villamos kisiklott és a kocsis nekiszaladt a falnak. A darabokra zúzódott kocsis romjai alól két halottat

húztak ki. A sebesültek száma 16. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget tengelytörés okozta és azért senki sem felelős.

A brazilai „hiénák” tanulhatnak

Egy regáti szőlőbirtokos napszámosokat csalt le, akik mire leértek az állást már betöltötték

A beígért hetven lejes napszám helyett tizenöt lejt adtak az éhes embereknek

Nagyvárad máj. 13.

Két héttel ezelőtt a nagyváradi hatósági munkaközvetítő hivatal hirdetményt tett közé a várad lapokban, amelyben közölte, hogy a regáti Putna megyei Odobestiben szőlőmunkásokat keresnek, 8—9 ezer emberre van szükség, akiknek 50—70 lej napszámot fizetnek. A biharmegyei falvakban dobszóval adták tudtul, hogy munkaalkalom kínálkozik.

Biharmegye községeiből erre többszáz falusi ember kerekedett fel és indult el Odobesti felé.

Kölsönt vettek fel, mert az utiköltség csak odáig 450 lejbe került. Így is két nap és két éjszaka tartott az út és mire odaértek

Odobesti már el volt árasztva az ország minden részéből odasereglett munkanélküliekkel. Negyvenezer ember jelentkezett munkára.

Természetesen mire a biharmegyeiek odaér-

tek május 5-én, pénteken már minden helyre volt töltve. Az eredetileg ígért 50—70 lej helyett 15—20 lejért alkalmaztak napszámosokat.

A biharmegyei embereknek nem volt pénzük a visszautazásra. Elgyalogoltak Focsaniba, a megye székhelyre. — A prefektus azonban kijelentette, hogy nincs pénz. A szerencsétlen éhezni kényszerült emberek erre a legfiatalabbjaiból

egy 86 tagú delegációt választottak akik gyalogszerrel elindultak Bukarest felé.

Vasárnap indultak el csütörtökön érkeztek meg, de nem 86-an, csak 11-en.

A többiek összeestek az országúton az éhségtől.

Az Univerzul megállapítja, hogy a brazilai és argentinai kivándorlási hiénák nál is rosszabbak azok, akik a szegény falusi munkanélkülieket Odobestibe csábították és a hatóságok sürgős közbelépését követeli

Vakmerő ékszerrablás Brassóban

Félmilliónál nagyobb értékű ékszert raboltak el fényes nappal az egyik ékszerüzletből

Brassó, máj. 13.

Vakmerő betörést követtek el tegnap délelőtt a belváros egyik legforgalmasabb utcájában. Délben egykor Likwornic ékszerész sajátkezüleg zárta be a bolt helyiséget és hazament ebédelni. Három óra után pár perccel megérkezett az egyik segéd, aki felhúzza a redőnyt, de a boltba nem tudott bemenni, mert a zárban belülről benne volt a kulcs. Mivel azt hitte, hogygazdája tartózkodik benn, akinek valami fontos dolga van,

sétálni ment és mintegy tíz perc múlva érkezett vissza. Akkor azonban legnagyobb meglepetésére tárva-nyitva volt az ajtó és a helyiségből az ékszerek legnagyobb részét elrabolták. Azonnal értesítette a rendőrséget és a tulajdonost, aki kétségbeesetten allapította meg, hogy a vakmerő ékszerrabló több mint fél millió lej értékű ékszert vett magához. A rendőrségi nyomozás eddig még semmi eredményt sem ért el.

Szégyenében, mert villanykörtét lopott

Felakasztotta magát egyszorgalegény Kézdivásárhelyen

Az öngyilkos legény édesanyja idegrohamot kapott a hír hallatára

Kézdivásárhely, máj. 13.

Megrendítő tragédia áldozata lett Márton Ferenc 20 éves szorgalegény, akit fiatalos meg gondolatlansága halálba kergetett. A különben szorgalmas fiú az istállóban ostorával lecsapott egy villanykörtét és hogy pénz nélkül pótolni tudja, este felmászott a lakásukhoz közelálló villanypóznára és onnan lelopta a körtét. Az esetet azonban észrevette a rendőr és a fiút bekísérte a kórházba. A könnyelműen hajhajtott fiú ret-

tenetesen szégyelte a cölgot és az ebédszünet alatt, amíg kihallgatását félbeszakították, a fogda ajtajára felakasztotta magát.

Mikor özvegy édesanyja megtudta a szörnyű hírt, súlyos idegrohamot kapott és eszméletlenül esett össze. Az állapota annyira súlyos, hogy az orvos az elmezatartást bekövetkezéséről fél.

2

ERDELYI
MAGYARSÁG

1934
V. 15.

Összeszurkálta barátnőjét mert ez kidobta lakásából

Háromévre ítélte az aradi törvényszék a merénylet, aki azzal védekezett, hogy részeg volt, amikor a merényletet elkövette

Arad, máj. 13.

Véres szerelmi dráma ügyében ítélezett ma délelőtt az aradi törvényszék második tagozata. A vádlottak padján Szeifert János faszobrász ült, aki az elmúlt év novemberében összeszurkálta Rácz Szidónia rendőrileg nyilvántartott nőt, akit hosszú időn keresztül pénzelt s aki, miután a fiúnak elfogyott a pénze, kidobta Szeifertet.

Már több tárgyalás volt ebben az ügyben s a legutóbb a bíróság elmeszakértők meghallgatását rendelte el, annak megállapítására, vajjon helyt áll-e a védelem azon állítása, hogy Szeifert nem beszámítható.

Vall a merénylet

A mai tárgyaláson Szeifert elmondotta, hogy miképpen történt a véres incidens. Vallomásából kiderült, hogy hosszú időn keresztül intim viszonyban élt a leánnyal, akit állandóan pénzzel támogatott. A pénz azonban nem tartott örökké s amikor elfogyott a kis tőke, amely felett a fiú rendelkezett, a nő azonnal lezártnak tekintette a viszonyt, tudni sem akart a fiuról, akit ki is dobott a lakásból.

Egy izben azután részeg állapotban, az amugy is gyenge idegzetű fiatalember ismét elvetődött a nőhöz, aki újból azzal válaszolt közeledésére, hogy kidobta a lakásából. Ekkor a magáról megfélemlített férfi előrántotta a zsebében levő hatalmas konyhakést és azzal

összeszurkálta a nőt, aki véresen összeesett.

Amikor már a földön feküdt a szerencsétlen nő, még akkor is beleszurt néhányszor a feldühödött fiatalember. A szomszédok fegyverzték le a férfit, előkerültek a mentők, elszállították a véresen, eszméletlenül heverő nőt, aki a merénylet után két hónapig állt kórházi kezelés alatt.

Bár-kocsik a magyar vasutakon

Budapest máj. 13.

Érdekes ujtást vezetett be a MÁV egyelőre a Budapest—Lőkösháza és a Budapest—Komárom között közlekedő vonatokon, az úgynevezett Bár-kocsikat. Ezek tulajdonképpen régi étkezőkocsik, amelyeknek egyharmada bárszerűen nyert kiépítést. Ma volt az új Bár-kocsiknak a sajtóbemutatója és az ujtás főleg olcsó áránál fogva a sajtó képviselőinek elragadtatását váltotta ki.

Madgearu

vizsgálja felül az összes nagyobb adóeltitkolási ügyeket

Bukarest, máj. 13.

Emlékeztet még, hogy az elmúlt esztendőben számos nagy cég ellen indítottak vizsgálatot adóeltitkolások címén. Ezeket a vizsgálatokat az illetékes pénzügyigazgatóság közgein keresztül még különböző bukaresti vezérinspektorok is lefolytatták. Ugy tudjuk hogy ezek az ügyek nagy általánosságban kedvezően intéződtek el. Annál nagyobb meglepetést kelt most az a hír, hogy Madgearu pénzügyminiszter személyesen kívánja lefolytatni a tárgyalásokat s az ügyet rövidesen revízió alá kívánja venni.

Rácz Szidónia is elmondja, hogy történt az „eset”

Rácz Szidónia a bíróság előtt kijelentette, hogy soha sem élt közös háztartásban a vádlottal. Azt vallotta, hogy a fiú azzal a szándékkal leste meg őt a merénylet estéjén, hogy feltétlenül végez vele. Elmondotta még hogy a kórházi kezelés után három hónapig feküdt otthon a lakásán. Kártérítési igényt nem jelentette be, mert — mint mondotta, Szeifert olyan szegény, hogy amugy sem lehet rajta behajtani semmit.

Józsa Teréz rendőrileg nyilvántartott nő a felperes barátnője tett ezután vallomást, a-

melyben a merénylet ideges, beteges és iszárkos embernek írta le, ki ha részeg volt, nem volt ura önmagának.

Dr. Bodea Ionel kórházi főorvos, törvényszéki elmeszakértő véleményében kifejtette, hogy a vádlott csupán korlátoltan beszámítható.

Mandru Miklós főügyész szigorú ítéletet kért a vádbeszédében, majd Perényi Emil védőügyvéd szavai után a bíróság büntösnek találta a vádlottat, akit három esztendőre ítél el. A vádlott felebezést jelentett be a súlyos ítélet ellen.

„Uraim! Bocsánatot kérek egy percre”

Költő, aki verseit dobálta le a magyar képviselőház karzatáról

Budapest máj. 13.

A magyar parlamentben tegnap érdekes incidens történt. Friedrich István volt miniszterelnök beszéde alatt az egyik karzatról kiáltás hangzott el:

— Uraim, bocsánatot kérek egy percre!

A következő pillanatban röpiratszerű füzetek szállottak le a karzatról az ülésrembe.

A teremőrök azonnal kivezették a karzatról a fiatalembert, aki a jelenet főszereplője volt és igazoltatták. Kiderült, hogy az illető Berek Sándor lírai költő, aki egy költőteményes füzetét dobta le a képviselők közé. Kijelentette, hogy sehogysem tud érvényesülni és így akarta magára felhívni a figyelmet.

Ahogy Hitler mondja:

Szeptemberig vagy horogkeresztes zászló leng Bécsben, vagy Ottó foglalja el a trónt

Meskó Zoltán szenzációs közlései a magyar parlament előtt. Németország csak keresztény magyar kereskedőktől hajlandó vásárolni

Budapest máj. 13.

A képviselőházban Meskó Zoltán képviselő beszéde során elmondotta, hogy nemrég Berlinben felkereste Hitler német kancellárt, akinek előadta, hogy mit vár Magyarország a keresztényi alapokon álló Németországtól, a régi marxista Németországgal szemben. Felhívta a kancellár figyelmét Németország gazdasági elzárkózottságára.

Hitler kijelentette Meskó Zoltánnak, hogy Magyarországgal szemben minden meg fog változni. Németország nem folytat kereskedelmi összeköttetést zsidó kereskedők-

kel és csak keresztényekkel köt üzletet. Azt javasolta, hogy Magyarország kizáróan keresztényi kezekbe tegye le a Németországgal folytatandó kereskedelmi ügyét. Azt az indítványt teszi többek között, hogy a magyar gyümölcsöt olyan ládába csomagolják, amelyekre horogkeresztes jelet festenek.

Ausztriára vonatkozólag Hitler kijelentette, hogy szeptemberben Bécsben vagy a horogkeresztes lobogó leng a parlamenten s a középületeken, vagy pedig a francia terv sikerül és Ottó osztrák trónkövetelő bevonul Bécsbe és elfoglalja a trónt.

Befejeződött a predeáli alagút javítása

Bukarest, máj. 12.

A Predeál—tömösi alagút javítási munkálatait befejezték s az alagutat ma, szombaton éjszaka 12 óra 1 perckor átadják a forgalomnak. Az Aradról érkező vonat

még körülmegy, a Nagyvárad felől érkező gyors azonban már keresztülhalad az alaguton.

1933.
M. 15.

ERDELYI
MAGYARSÁG

3

Sir Winton megint a szemöldökét ráncolta és elgondolkodóan forgatta az ivet. Egyszerre Matthews arcába nézett:

— Tegyük fel, hogy ezeket a tisztviselőket mind meggyilkolták és pedig a legügyesebb módon, Amennyire belelátok ebbe az ügybe, minden egyes esetben az a tényező közös, hogy az áldozat szoros viszonyban volt gyarmati kormányával és kemény, erélyes kezű tisztviselő volt. Így van, egy-kettő kivételével. A gyilkosság szándéka tehát... még mindig csak feltételelesen használva a kifejezést... az volt, hogy győngítse és tönkretegyje a kormányt, azaz: valójában zendülés vagy anarchia. Ez az ön véleménye?

— Főzavatólag az.

— Kommunizmus? — kérdezte sir Winton fürkészőleg a társától.

— Szerintem nem — felelte Matthews

— Guattani és Honneaux rögtön erre iudakadtak ki. De én nem hiszem. Mint tudja, tökéletes értesüléseink vannak az afrikai kommunista szervezkedésekről. Erről az az érzésem, hogy egyéb.

— Pángermánizmus?

— Lehet, de ez sem fedi egészen a véleményemet. Az egész dolog nagyon rejtélyes, — folytatta Matthews. — De elvitathatatlan, hogy valamiféle forrongás van keletkezében.

— Mit tanácsol tehát?

— Kedves Featherstone mit tanácsolhatnék egyebet, mint hogy a többi hatalmakat karöltve annyi effélének kipuhatól-sához értő embert kell megbizni, amennyit csak lehet?

Sir Winton nagyot sóhajtott:

— Haj, amint ön is tudja, Matthews, ez nehéz dolog. Nem merem a kabinet elé terjeszteni. Ugy gondolom, sokkal mélyebben kellene előbb a dologba hatolni. Ön inkább tanácskozzhatik emberekkel... Nincs kétségem, hogy ön máris gondol valakire, akikre számíthatunk majd, ha jobban meg-erősödik jogosságában a gyanunk.

Mr Blundell Matthews ránézett a jelentésre és nagyjában előirányzatot csinált:

— Bizonyára, — felelte. — Itt van Thompson és Phillips és Richardson. Dyke lett volna hasznunkra. De Dyke, — habozott kissé. Dyke, hát ez furcsa. Dyke megkeresett engem hat héttel ezelőtt.

— Dyke az, aki azt a K. királlyal való ügyet sikerre vitte?

— Ő az, mozgókép-készítő és természetűdös. Legjobban a mosolyáról ismerik. A legkiválóbb afrikai kutató. Nem általában a legkitünőbb... hanem, bizonyos tekintetben. Nagyon érdekes esetet mesélt el nekem, amit jelenleg nem akarok részletesen elmondani önnek.

Csak annyit, hogy egy német kalandor meggyilkolásáról volt szó Pelélében, francia Nyugat-Afrikában... És most ötlik eszembe, hogy a Honneaux jegyzékében benne van annak az embernek a neve, akit azelőtt egy hónappal öltek meg Pelélében. Egy percre! — belenézett a jegyzékbe: — Ahá, itt van Lacroix, rendőrtiszt, Dyke említette a nevét. Ismeretlen benszüllötték áldozata. Dárdadőfés.

Sir Winton úgy látszott, tépelődik valamin.

— Gondolja, hogy valami kapcsolatban van ez a mi ügyünkkel?

Mr Blundell Matthews nem felelt. Ismét föltette monokliját és kibámult az ablakon, melyen át ki lehetett látni a St. James Parknak a téli délután szürke, hideg kódébe mosódó fáira.

(Folyt. köv.)

Kettős sportattrakció a Rhédey-pályán

Amte-Törekvés és 100 tagu tornászcsapat bemutatkozása Nagyváradon

Nagyvárad máj. 13.

Eddig soha nem látott sportattrakción lesz része a nagyváradai publikumnak vasárnap. A Törekvés nagyszerűen képzett tornászai mutatkoznak be délután 4 órakor a Rhédey-kerti pályán. A 100 tagból álló tornászgárda a premostrei főgimnázium tornaterméből indul ki kettős rendekben és

a Törekvés zászlójával vonul végig a városban. A tornászok a legkülönbözőbb szabad, szer és összetett gyakorlatokat mutatják be.

A tornagyakorlatok után kb. fél 6 órakor az AMTE mérkőzik a Törekvéssel. A mérkőzésre mindkét csapat teljes első csapatával áll ki és igen heves iramu játékra van kilátás.

Tudnak a hollandok

Kikapott a Ripenzia Hollandiában

Hága vegyes - Ripenzia 7:2 (4:1)

Hága, máj. 13.

A Ripenzia csapata tegnap esti mérkőzés keretében találkozott a hágai városi kombinált csapattal. A holland csapat nagy játékot produkált, amivel szemben a temes-

vári labdarugókat szemmel láthatóan szokatlanul érintette a villanyvilágítás. A temesváriak góljait Lakatos és Dobai szereztek meg.

Legyőzték a román boxolók a cseheket 9:7 arányban

Bukarest, máj. 13.

Tegnap rendezték meg Bukarestben a román-cseh amatőr boxmérkőzést. A cseh csapat tagjai a brünni Ziska-egyesületből

kerültek ki, míg a román ökölvívókat a bukaresti Lucian Popescu s Ymca klubok versenyzői közül választották ki. A román amatőrök 9:7 arányban győztek.

A Bszkrt csapatáról nagyon szépen írnak a bukaresti lapok

Bukarest, máj. 13.

A lapok egyhanguan dicsérik az amatőr csapatot, amelyet több tekintetben föléje is helyeznek a profiknak. Minden lap megállapítja, hogy a Bszkrt a győzelmet is megérdemelte volna s csak az a nyilvánvaló 11-

es fosztotta meg őket ettől, amelyet Radulescu bíró nem adott meg. Megkell jegyezni, hogy a bukaresti lapok talán még egyetlen magyar csapatról sem irtak annyi elismeréssel és fentartás nélküli dicsérrel, mint a Bszkrt-ról.

Az új konverziós törvény

A mezőgazdasági és városi adósságok szabályozásáról szóló törvény

Tizennyolcadik közlemény.

1. A Banca Nationala a Romániai jogositva van, eltérőleg minden előző törvény rendelkezéseitől, azokat az összegeket, melyeket az államra hárult megrögzített tárcállományból az állam számlájára behajt, e célra felhasználni.

2. A pénzügyminiszter és Banca Nationala között létesítendő külön megállapodás fogja azon módozatokat és feltételeket megállapítani amelyek szerint az állam a Banca Nationala által esetleg szenvedett veszteségeket fedezni fogja.

26. §. Azon egyezségek, amelyek az 1932-ik évi április 19-iki és október 26-iki törvény rendelkezései értelmében az 1931. december 18-át megelőző adósságok rendezése céljából a hitelezők és adósok között kötöttek, érvényesek és érvényben ma-

radnak és az adósok és hitelezők ezen egyezségnek meg kell, hogy feleljenek anélkül, hogy a jelen törvény rendelkezéseire hivatkoznának.

27. §. Az elévülések és jogvesztések tekintetében az időtelés a jelen törvény alkalmazásának egész ideje alatt felfüggesztetik azon hitelezők irányában, akiknek követelése a jelen törvény rendelkezései alá esnek.

28. §. A bírói hatóságok jogositva vannak arra, hogy a járulékos szolgáltatások összegét, mint aminők a jutalékok, per és kezelési költségek, kötbérek, ügyvédi díjak stb., amelyek a köteleésről szóló okirathoz foglaltatnak, leszállítsa, sőt teljesen törölje, ha elbírálása szerint azok jogosulatlanul és túlzottak.

(Folyt. köv.)

Három évi börtönre ítélték a gyilkos asszonyt, aki agyonlőtte csábítóját

Sepsiszentgyörgy, máj. 13.

Sepsiszentgyörgy egész lakossága feszült érdeklődéssel kísérte annak a gyilkosági bűnpörnek a tárgyalását, amely most folyt le a sepsiszentgyörgyi törvényszéken.

Még a múlt év őszi, szeptember 27-én történt Kovásznán a gyilkosági dráma. Stanasescu Constantin kovásznai uriaszony az uccán revolverrel agyonlőtte Zaharia Nastase pénzügyi kontrollort.

Zaharie Nastase Kovászna legnagyobb Donjuanja volt és különösen a férjes asszonyok körében aratott sikereket. A nőcsábász minden kellékével rendelkezett és áldozatait nemcsak erkölcsileg tette tönkre, de rendszerint pénzükből is kiforgatta őket, majd otthagya őket. Stanasescu Constantinné már a tizedik nő volt, aki az aránylag fiatal Zaharia hálójába került. A viszonyról az egész városban tudtak, de maga a csábító Zaharia sem nagyon titkolta elért sikereit, sőt

magának a férjnek, Stanasescunak is elkerkedett azzal, hogy feleségét elcsábította.

Stanasescu családi békéjét természetesen felborította a családi békét Zaharia Nastase gavallértalan közlése. Stanasescu felelősségre vonta feleségét és kijelentette, hogy halani sem akar róla, amíg nem tisztázza magát a pletyka alól.

A szerencsétlen asszony felkereste Zahariát és felkérte, hogy vonja vissza a férje előtt tett kijelentéseit, ha már elcsábította őt, legalább családi békéjét ne dulja fel.

Zaharia hivatala előtt várta meg csábítóját a becsületében tönkretett asszony és összetett kezekkel könyörgött neki, hogy mentse meg.

Zahariából azonban a lovagi becsület szikrája is hiányzott, gunyosan kinevette áldozatát, és hallani sem akart róla, hogy férje előtt tisztázza megtépázott becsületét.

Amidőn Stanasescuné látta, hogy a szép szó nem segít

előrántotta revolverét és több lövést adott le Zahariára, aki halálosan találvá esett össze.

A sepsiszentgyörgyi törvényszék május 8-án kezdte meg a kovásznai szerelmi dráma tárgyalását dr. Tana Gyula elnöke alatt. A vádat Papadopol főügyész képviselte, a védelmet dr. Glejor brassói és dr. Veteau Romulus sepsiszentgyörgyi ügyvédek látták el.

A tárgyalótermet zsúfolásig megtöltötte az érdeklődő közönség.

A védelem a tanuk egész tömegét vonultatta fel akik az áldozat jellemére nézve tettek fontos vallomásokat.

A főtárgyalás bővelkedett az izgalmas részletekben különösen amikor a vádlott Stanasescuné és az áldozat özvegye szembesítésére került a sor.

Este tíz óráig tartott a főtárgyalás. A késő esti órákban hangzottak el a vád és védőbeszéd. A védők hatásos beszédben vázolták a dráma előzményét és védencük felmentését kérték.

A perbeszéd elhangzása után az elnök péntek délre halasztotta az ítélet kihirdetését.

Pénteken már a kora délelőtti órákban gyülekezett a törvényszék épülete előtt. Amikor tizenkettő után néhány perccel a bíróság bevonult, a teremben már moccanni sem lehetett, a hallgatóság néma csendben várta az ítélet kihirdetését.

A törvényszék bűnösnek találta Stanasescu Constantinnét szándékos emberölés

bűntettében és tiltott fegyverviselésben és ezért —

az enyhítő körülmények figyelembevételével — 3 évi börtönre ítélte.

Mellékbüntetésként polgári jogainak 5 évre szóló felfüggesztését mondotta ki a bíróság elmarasztalta ezenkívül a vádlottat a per költségei megfizetésére is.

Az ügyész súlyosbításért a vádlott és a védők felmentésért feleltek.

Baj van a külföldön

Összehívták a német birodalmi gyűlést

Hitler parancsára május 17-én összeül a gyűlés és a súlyos külpolitikai kérdések megvitatása kerül színpadra

Berlin, máj. 13.

A viharzó német belpolitikában ismét fontos esemény készül. Goering, a birodalmi gyűlés elnöke, a Hitler parancsára szerdán délután öt órára, május 17-ére egybehívta a birodalmi gyűlést. Hitler erre a lépésre valószínűleg a kedvezőtlen külpolitikai helyzet és mindjobban erősödő német-ellenes hangulat készítette. A gyűlés plénuma előtt a kormány bizonyára állást fog foglalni egy a leszerelési konferencián történtek, mint az

aktuális külpolitikai kérdésekben is. Maga Hitler kancellár is felszólal.

Valószínű, hogy a birodalmi gyűlésen a szociáldemokrata frakció is részt vesz. A gyűlés után a kormány külön tanácskozásként fog lefolytatni az összes pártcsoporthal.

A birodalmi gyűlés ilyen gyors és váratlan összehívása úgy Genfben, mint a külföldön hatalmas meglepetést keltett.

Féltékenységből megölte a lugosi betegsegélyező igazgatóját egy fogorvos

Féltékenységi dráma az igazgatói szobában

Lugos, máj. 13.

Sulyon féltékenységi dráma játszódott le a lugosi betegsegélyező pénztár igazgatói szobájában. Dr. Leopold Rudolf fogorvos megsejtette, hogy felesége megcsalja. Mivel egyes adatok alapján arra a feltevésre jutott, hogy felesége csábítója Munteanu János, a betegsegélyező igazgatója, tegnap felkereste irodájában és felelősségre vonta. Munteanu erőlyesen visszautasította a vádak, de a dühöngő férj egy márványnehezéket ka-

pott fel az előtte álló íróasztalról és fejbesújtotta vele Munteanút. A szerencsétlen embert azonnal elöntötte a vér és betört a ponyával zuhant le a padlóra. Kórházba szállították, de állapota olyan súlyos, hogy elhalál között lebeg. A féltékeny férjet letartóztatták.

Az eset nagy szenzációt keltett az egész városban, mert a féltékenységi dráma szereplői jól ismert személyiségek Lugosnak.

Kommunista-barátság miatt felfüggesztettek Nagyváradon egy városi tisztviselőt

Nagyvárad máj. 13.

Néhány nappal ezelőtt Kolozsváron az ottani sziguranca letartóztatta Balázs Emil közismert váradai ifjú kommunistát. Balázs Emilnél megmozdítása alkalmával egy levelet találtak, amit G. Böske nagyváradai városi tisztviselő írt s amelyben tanúsítja, hogy Balázs Emil a kommunista mozgalom szempontjából megbízható.

A levelet — a nyomozás kiterjesztése végett — a kolozsvári sziguranca elküldte a nagyváradai rendőrséghez. — A rendőrségen meglepetéssel vették tudomásul a levelet, mert G. Böske, aki a város népjóléti ügyosztályának szorgalmas, megbízható tisztviselője volt, eddig soha semmiféle kommunista mozgalomban nem szerepelt. Atisztviselőt felcalták a rendőrség és kihallgatták.

Böske tagadta, mintha a kommunista szervezkedésben résztvev volna, azt azonban beismerte, hogy a levelet ő írta, de csak azért mert

Balázs Emil neki rokona és ő szíveségből, az ő felkérésére írta a levelet.

A kihallgatás után G. Böske a rendőrségről elbocsájtották, a rendőrkésztor azonban átiratban tett jelentést dr. Egry Gergely polgármesternek. A polgármester maga elé utavatta G. Böske és felszólította, hogy adja be lemondását. A tisztviselő azonban kijelentette, hogy nem érzi magát vétékensnek.

Dr. Egry Gergely polgármester tegnap hozta meg döntését, amellyel felfüggesztette állásától G. Böske és elrendelte vele szemben a fegyelmi vádat.

FILMPALACE

Vasárnap, — Hétfőn utoljára

ANNY ONDRA, Siegfried Arno új vigjátéka!

FINOM URI CSALAD

12, 14, 17 és 22 lejes helyárak!

Jelentkeznek a tombola-nyerők

Legutóbbi tombolánk 15 nyeresiménye 15 olvasónknál gazdát kapott. Az eredmény közzlése után megkezdődött a szerencsés olvasók jelentkezése. Tegnapi már öt nagyváradi nyerő vette át kiadóhivatalunkban az öt megillető ajándéknyeresiményt. Ezek a következők:

1906. sz. Pető Sándor, Nagyvárad, Var-só-ucca 2. nyerte a díszkosarat Aszóditól, Sas-passaage a következőkkel: 1. cs. valódi szegedi paprika, 6 drb. ementhali sajt, 1 cs. banán kakaó, 1 kg. konzerv zöldbab, 1 kg. narancs.

3881. sz. Hausmann Mór, Szilágyi Dezső

ucca 9. nyerte a 6 személyes porcellán tész-táskészletet.

1751. sz. Goldstein Jakab, Magyar-u. 4. nyert egy írószekszletet.

2599. sz. Csikós József, Nagyvárad, Ko-lozsvári-u. 18. nyert 3 kg. zsirt.

1035. sz. Szabó Imre, Temető-u. 28. nyert egy pár férfi és egy pár női cipőtal-palást.

Az eddigi nyerők közül az első Pető Sándor vigasztombolán vett részt és így nyerte meg az Aszódiféle pompás díszkosa-rat.

Megérkeztek a német miniszterek Bécsbe

Nadolny német megbízott váratlanul hazaérkezett Genfből

Bécs, máj. 13.

A bécsi Aspern-repülőtérre tegnap dél-után háromnegyed háromkor egy hatalmas Junkers-gépen érkeztek meg Berlinből a né-met náci-vezérek. A repülőgép hamarabb ér-kezett meg, mintahogyan jelezve volt és ezért csak néhány ember lézengett a repülő-téren. Bécsben hatalmas rendőrkészültség van az esetleges rendzavarások megakadá-

lyozására.

Genf, máj. 13.

Nadaluy német delegátus szombaton meglepetésszerűleg elutazott Genfből. Ugy hiszik, hogy a leszerelési bizottság hétfőre összehívott ülését elhalasztják a német bi-rodalmi gyűlés utánra, hogy bevárassák Hitler nyilatkozatát is.

Két kommunista Hitler-ellenes tüntetése

London, máj. 13.

A nevezetes londoni Claridge szálló-ban, ahol dr. Rosenberg, Hitler londoni ki-küldöttje lakik — tegnap délből újabb tüntetés volt. Ebéd idő alatt az egyik asztalnál felállott egy férfi s egy nő és röpcédulákat

osztogatva, beszédbe kezdtek Hitler ellen. A szálló vendégei között óriási izgalom támadt végül is a pincérek kiutasították az agitáló párt, akikről kiderült, hogy a kommunista párt tagjai.

A prefektusok értekezletén

A szélsőséges pártok ellen szigorú utasítást adott ki a belügyminiszter

Bukarest, máj. 13.

A belügyminiszteriumban szombat déltől Erdély, Muntenia és Oltenia prefektu-sai tartottak értekezletet. A prefektusi érte-kezleten megjelentek Vaida miniszterelnök s Madgearu pénzügyminiszter is. Mironescu belügyminiszteren és Calinescu alminiszteren kívül. A prefektusok ismertették a helyze-tet és különösen a hitlerista propaganda ter-jedéséről tettek jelentést. Vaida felhívta a prefektusok figyelmét arra, hogy minden jobb- és baloldali kilegnést fojtsanak el. O nem hiszi, hogy a romániai németek — a-kik mindig lojális állampolgárok voltak — állam-ellenes mozgalmat indítottak volna,

de a prefektusoknak erre is figyelemmel kell lenniök.

Mironescu belügyminiszter felhívta a prefektusokat, hogy menjenek ki a nép közé és világosítsák fel a népet, hogy a szélső-séges agitáció milyen kárára van az ország iparának és kereskedelmének.

A kormány hivatalos jelentést adott ki, amelyben megállapítja, hogy a „Dimineata” hiráda, amely szerint Medgyesen a szászok hitlerista rohamosztagekat alkottak volna, nem felel meg a valóságnak. A szászok kul-turegyesületekbe tömörülnek, amelyek mű-ködését a kormány élénk figyelemmel kíséri és szükség esetén feloszlatja azokat.

Nincs mentség, itt a háború

A francia lapon nyíltan köve-telik, hogy üzenjék meg a háborút a németeknek

Páris, máj. 13.

A francia vezérkar lapjának: az Echo de Parisnak külpolitikusa cikkében a következő kérdést teszi fel: Milyen büntető rendszabá-lyok lehetnek szóba Németországgal szem-

ben? A felelet:

Különböző büntető intézkedések nem állanak rendelkezésre.

A békeszerződések végrehajtásának zá-loga a Rajna-vidék megszállása volt. — A

locarnoi szerződés értelmében azonban a ka-tonailag kiűritett rajnai övbe nem lehet be-venulni. A hatalmaknak tehát csak Genf ál-rendelkezéseire: hivatkozás a népszövetség alapszabályok 15 cikkére, ami a 16. cikkben foglalt büntető szabályokra, vagy — ami valószínűbb, — az egyes országok teljes cse-lekvési szabadságára vezetne. Vagyis ezek az országok azt tehetnek, amit jogaik és az igazság védelmében jónak látnak, így elhárító háborút is üzenhetnek.

A nemzeti szellemű lap kifejezést ad azután annak az aggodalmának, hogy Hitler esetleg tárgyalásokba bocsátkozik és haj-landó egyezkedő megoldásokra, ami az öt hatalom 1932, december 11-iki nyilatkozata alapján a jogegyenlőségre vezethetne.

Különösen éles Tardieu cikke, aki azt fejtegeti, hogy a béke megszervezésének terve Németország színvallásának következ-tében neveltségessé vált. Üres szalmacséplés volna a terv gyakorlati keresztülviteleroi tárgyalni.

Franciaország örültséget követne el, ha bár csak egyetlen nehéz ágyuját, tank-ját, vagy bombavető repülőgépét elpusz-títaná, ha csak egy hadosztályát is fel-áldozná, mert ezzel megkönyítené a né-metek dolgát és a saját vereségét ké-szítene elő.

Beszüntette megjelenését a „Mai Világ”

Kolozsvár, máj. 14

A kolozsvári „Mai Világ” című napilap, amely körül az egyesülési-ünnep alatt egy sajtóhiba miatt viharos események zajlot-tak le, a tegnapi napon beszüntette megje-lenését.

RADIOMŰSOR

VASARNAP

BUDAPEST. 8.45: Hírek. 10: Katholikus stentisztelet. 12.15: Közvetítés Pécsről. 13.30: Üzenetek a vásárról. 15: Előadás. 15.30: Üzenetek a vásárról. 17: Hangversenyzene-kar. 18: Előadás. 18.50: Cigányzenekar. 20: Salamon Béla csevegése. 20.30: Hangjáték. 22.25: Szórakoztató zene. 23.10: Cigányze-nekar.

PETROLGÁZFŐZŐGÉP különlegességek

„Kronprinz” Matador 800 — lei
„Sitara-Royal” — — 400 — lei
„Haller” Superior — 250 — lei

Kérje a legújabb árjegyzéket gázfőzők-ről stb. és épületvasalásokról. STERN vaskereskedés Oradea, Nagypiac-tér 2
Telefon 8.92.

APROHIRDETÉSEK

Nem üres reklám, hanem valóság, hogy 6 drb. művészi 70 leíért csakis Róna fényképész készít, Teleki-u. 4.

BEJARÓ minden szakszónó jó bizo-nyítvánnyal állást keres takarítást is vállal Szaniszló ucca 35 szám szuterrin. 586

KERESÜNK román-német levelezőt 8-10 napi kíségítésre. Moskovits ipartelepek. r. t.

ÜGYES kiszolgáló leány felvétetik cu-korka és fűszerüzletben. Teleky ucca 41 szám.

FEHÉRNEMÜ varráshoz tanuló leányt keresk. Bémer-tér 3. I. emelt.

RAGASZTÓKAT, ragasztónókat azon-naíra felvesz Muhary, Avram Jancu 9.

CIPESZ segédek felvétetnek. Str. Arago 38, Rendes-telep. 584

ELADÓ fél hold csemege szőlő Görög oldalon. Értekezni I. arkovics Ferenc ucca 39 szám. 587

VASZTOR-NYOMDA ORADEA